

Recenzió a Kriminálisztika^[1] könyvről

I. ELŐSZÓ

Magyarországon a II. világháború után is készültek kriminálisztikai témájú könyvek. Ilyen volt például az 1963-ban, a bűnügyi technikusok részére összeállított Módszertani Útmutató,^[2] vagy az 1965-ben kiadott, joghallgatóknak ajánlott Kriminálisztika^[3] jegyzet.

Később, 1998-ban megújult tartalommal látott napvilágot az első Kriminálisztika^[4] tankönyv, amely névünként már 200 színes képet is tartalmazott. Ezt követte 2005-ben a – még napjainkban is jól használható – 600 oldalas Kriminálisztika^[5] könyv, a Dialóg Campus Kiadó gondozásában. A 2014-ben, a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen megjelent kriminálisztikai Módszertani Útmutató 1.^[6] a maga idejében ugyancsak korszakalkotó műnek számított, s bizonyos kérdéskörökben a mai napig is időszerű.

A most kezünkben tartott, 2020 óta készülő tankönyv szerzői és szerkesztői annak tudatában láttak neki a munkának, hogy az elmúlt évek során bekövetkezett tudományos fejlődés jelentős kihatással van a nyomozással összefüggő eszközökre és módszerekre is, ezért fogalmazódott meg az igény egy nagy ívű elméleti és gyakorlati szakkönyv összeállítására. A 2022-ben, elektronikusan és nyomtatott formában a Ludovika Egyetemi Kiadó gondozásában megjelent tankönyvet Fenyvesi Csaba, Herke Csongor és Tremmel Flórián szerkesztette. Az egyes fejezetek szerzői: Angyal Miklós, Budaházi Árpád, Fenyvesi Csaba, Herke Csongor, Kovács Gábor, Kovács Lajos, Mészáros Bence, Nagy Zoltán, Petrétai Dávid, Tremmel Flórián, Vigh András, Elek Balázs, Anti Csaba László, Máté István Zsolt, Fejes Attila, Gárdonyi Gergely, Hegyaljai Máttyás, Hengl Melinda, Horváth Orsolya, Kármán Gabriella, Nogel Mónika, Orbán József, Pádár Zsolt, Pásztor Attila és Tangl László. A kötet különlegessége, hogy a hazai állam- és jogtudományi karok mindegyike és az NKE Rendészettudományi Karának munkatársai egyaránt részt vettek a kötet megírásában.

[1] Fenyvesi – Herke – Tremmel (szerk.), 2022.

[2] Kertész, 1963.

[3] Vargha (szerk.), 1965.

[4] Tremmel – Fenyvesi, 1998.

[5] Tremmel – Fenyvesi – Herke, 2005.

[6] Gárdonyi (szerk.), 2014.

II. A KÖTET BEMUTATÁSA

1. Bevezetés

A Kriminálisztika címet viselő kötet három fő részből és összesen 25 fejezetből áll. Az I. fő rész a Bevezetés, amelynek 1. fejezete tartalmazza azokat az alapvetéseket, amelyek elhelyezik a kriminálisztikát a tudományok rendszerében, bemutatják az elmélyült megértéshez szükséges alapfogalmakat. A kriminálisztika történetéről szóló alcím logikus tagoltsággal és részletességgel mutatja be a tudományág történetének mérföldköveit, ismerteti alapelveit és szakirodalmát.^[7]

A kriminálisztikai alapvetések után a Bevezetés 2. fejezetében a nyomozás alapfogalmaival, a szakszerű nyomozási munka tervezésének, szervezésének kérdéseivel, valamint a későbbiekben is gyakran „visszaköszönő” azonosítással ismerkedhet meg az olvasó. A fejezet ábrái könnyen értelmezhetőek, gyakorlatiasak.^[8]

Külön alcímet kapott a bűnelemzés témaköre, amely rámutat arra, hogy a különböző rendvédelmi szakterületeken (bűnügy, közrendvédelem, közlekedérendészet, bűnmegelőzés) keletkezett adatok, információk, folyamatok elemzése és értékelése jelentős segítséget nyújt a prevencióban és felderítésben egyaránt.^[9] A kriminálisztika interdiszciplinaritását jól érzékelteti a bűnözés-földrajzról szóló áttekintés, amely rámutat arra, hogy a kapcsolódó tudományágak hogyan segíthetik sajátos eszközeikkel és módszereikkel a bűnüldözést. A kriminálisztikai azonosításméletről szóló részben a szerzők rámutatnak az azonosítás fogalmának széleskörű – szűkebb vagy tágabb körű – értelmezhetőségére, legyen szó akár személlyel, akár tárggyal összefüggő azonosításról.^[10]

2. Krimináltechnika

A mű II. fő része a Krimináltechnika, 14 fejezetből áll, s végigkíséri a szerzők, ill. szerkesztők által már az Előszóban jelzett hitvallás, mely szerint a krimináltechnika privilegizált helyzetben van a kevésbé objektív krimináltaktikával szemben, így a nyomok, a biológiai és egyéb anyagmaradványok, az okiratok, a szakértői vélemények, valamint a speciális technikai eszközök, módszerek bemutatása kiemelt helyet kapott az anyag összeállítása során. Kriminálisztikai alapvetés, hogy a nyom e tudomány egyik legrelevánsabb fogalma, a hozzá kapcsolódó traszológiai ismeretek kimerítő részletességgel kerültek feldolgozásra

[7] Fenyvesi – Tremmel, 2022, 27-54.

[8] Fenyvesi – Petrétei, 2022, 61-71.

[9] Fenyvesi – Petrétei, 2022, 65-66.

[10] Fenyvesi – Petrétei, 2022, 67-68.

az első alcímben. Az itt felhasznált ábrák, rajzok – hasonlóan az előző részekhez – világosak és közérthetőek.

A szerzők és szerkesztők véleménye szerint a közlekedési balesetek helyszíni szemléje a kriminalisztika „mostohagyermeké”, ezért a 4. fejezetben a témát egy teljes körben átfogó, akár önálló balesetvizsgálói módszertani útmutatónak is tekinthető alcímben foglalják össze, mondhatni, a teljesség igényével.^[11]

A biológiai anyagmaradványok nem kevésbé jelentős tényezői a nyomozásoknak, hiszen a vizsgált eseménnyel összefüggésben megalapozott információval szolgálhatnak. Már az 5. fejezet elején megértjük a különbséget a nyom és anyagmaradvány között, hiszen míg előbbi külső, az utóbbi belső jellemzőkről ad jelentős információkat. A biológiai anyagmaradványok modern módszerekkel történő vizsgálata, az eredmények elemzése és értékelése napjainkban egy teljesen új kriminalisztikai gondolkodásmódot, természettudományos ismereteket, többféle különleges tudást feltételez, ezek élményszerű leírását találjuk az 5. fejezet további részeiben. Az emberi eredetű anyagmaradványok teljeskörű áttekintését nyilván az indokolja, hogy ezek vizsgálatának ismerete a leg súlyosabb deliktumok (emberölés, testi sértés, szexuális erőszak) felderítéséhez is nélkülözhetetlen. A vér, a haj, a szőrszálak vagy a DNS azonosításra alkalmas elemzése a technológia fejlődésével egyre jobban kiterjesztette a vizsgálati érzékenység határait, a szerzők, illetve szerkesztők épp ezért vizsgálták ezt a témakört is a lehető legrészletesebben. A tankönyv ezen fejezetében ugyancsak teljesen új elemként jelenik meg a messenger és mitokondriális RNS molekulák forenzikus vizsgálatának leírása, amely során segítségükkel jó eséllyel azonosíthatók biológiai váladékok. Hasonlóképpen nővumként szerepel az anyagban az is, hogy az epigenetikai vizsgálatok eredményeként a DNS mintából akár a mintatulajdonos megjelenése is rekonstruálható lesz. Érdekes részei a tankönyvnek a „Nem emberi biológiai anyagmaradványok vizsgálata”, valamint „A vadvilág és a bűnözés”, illetve „A nem emberi eredetű biológiai anyagmaradványok” című részek. Mivel az állati jogok érvényesülése világszerte kiszélesedett, a kriminalisztika antropocentrikus jellege is változott, méghozzá mérséklődött, s ezzel együtt az állati biológiai anyagok fontosságának növekedése összefügg a non-humán igazságügyi genetika fejlődésével is. Elsők között mutattak rá a tankönyv szerzői arra is, hogy az utóbbi évtizedekben a biodiverzitás a Földön a biztonsági szint alá esett, illetőleg a vadvilág károsításával kapcsolatos bűnözés mértéke lassan eléri az illegális drogokkal kapcsolatos pénzügyi volumenét, s akkor nyilván könnyű belátni, hogy a vadvilággal kapcsolatos bűncselekmények sikeres nyomozásához megfelelően képzett szakemberekre és nemzetközi integrációra van szükség.^[12]

Az állati eredetű anyagmaradványok vizsgálata mellett meglepő dinamizmussal fejlődik Magyarországon is a forenzikus növénytan, amely a növények igazságügyi célú vizsgálatával foglalkozik. A 6. fejezet egyik alcímében e terület

[11] Tangl, 2022, 108-117.

[12] Fenyvesi – Herke – Kovács – Pádár, 2022, 123-152.

legújabb vívmányait, a pollenekkel, spórákkal, algákkal és mikrobákkal kapcsolatos bűnüldözési vonatkozású információkat ismerhetik meg az olvasók. A kábítószerekkel, mint anyagmaradványokkal foglalkozó részben részletes összefoglalót kapunk a kábítószerek előfordulási formáiról, valamint a kábítószerekkel összefüggésben elkövetett deliktumok nyomozásának metodikájáról, taktikai és szakértői háttéréről.^[13]

A 7-8. fejezet az igazságügyi kézírásvizsgálatról és egyéb írásvizsgálatokról szól. Rövid történeti áttekintés után megismerjük a kézírásvizsgálat lényegét, területeit, módszereit és az eredményességét döntően befolyásoló tényezőket, valamint az iratok és okmányok kriminalisztikai vizsgálatával kapcsolatos legfontosabb kérdéseket.^[14]

A 9. fejezet az igazságügyi lőfegyvertan és tűzszerészet témaköreit citálja. A lőfegyvertan a forenzikus tudományok önálló szakterülete, így érthető, hogy a tankönyv szerkesztői igyekeztek a legnagyobb részletességgel összefoglalni a lőfegyvertannal és ballisztikával összefüggő ismereteket. A több mint 20 oldalon keresztül kifejtett anyagban elének tárul a téma valamennyi részterületére vonatkozó, időszerű ismeretanyag, kezdve a lőfegyver szezeitől a ballisztikai ismereteken át a tűzvizsgálatig. A kriminalisztikában a személyazonosítás a régmúltban és napjainkban is elemi kérdésnek tekinthető.^[15]

A 10. fejezetben kerültek rendszerezésre a személyazonosítással kapcsolatos ismeretek, s e témához kapcsolódva is kutakodhatunk a QR 10. fejezetet kiegészítő képanyagban. Tartalmi szempontból kiemelés érdemel a napjainkban rendszeresen alkalmazott arcreekonstrukcióval és az Alfonz Személyleírási Rendszerrel kapcsolatos ismeretek részletes áttekintése is. Nemcsak érdekes, de izgalmas olvasmány is egyben a tankönyvnek a daktiloszkópia évszázados történelmét és fejlődését feldolgozó része, ahol az ujjnyomok egyediségéről, az ujjnyomalkotás végrehajtásáról és az automatikus ujjnyomat-azonosításról egyaránt tájékozódhatunk.^[16]

Az utóbbi időben a felderítő munkához és a személyazonosításhoz egyre szorosabban kapcsolódó bűnügyi nyilvántartások a 11. fejezetben kerültek feldolgozásra. A tapasztalt bűnügyi szakemberek már régóta tudják, hogy a naprakész központi nyilvántartás kulcsa lehet a hatékony bűnüldözésnek és igazságszolgáltatásnak. A bűnügyi nyilvántartás alapfogalmainak tisztázása, rendszerének ismertetése bepillantást enged a kriminalisztika eddig kissé elhanyagolt, egyesek szerint unalmas területébe. A tankönyvet olvasva könnyű belátni, hogy a hazai és nemzetközi nyilvántartások, valamint a nemzetközi schengeni körözési nyilvántartási rendszer (SIS I-II.) SIRENE irodák által történő működtetése rendkívüli előrelépés a bűnüldözés történetében. Ugyancsak a 11. fejezetben kerül bemutatásra a rendőrség alapinformatikai rendszere, a Robotzsaru in-

[13] Angyal – Fenyvesi, 2022, 163.

[14] Fenyvesi – Hengl - Tremmel – Vigh, 2022, 181-215.

[15] Angyal – Fenyvesi, 2022, 219-236.

[16] Anti – Fenyvesi- Tremmel, 2022, 241-254.

tegrált ügyfeldolgozó és elektronikus ügykezelő rendszer, amely „nemcsak” egy nyilvántartás, hanem egységes rendszerbe foglalja a rendőri szerveknél keletkezett valamennyi iratot, sőt az ügyészségek és bíróságok is rendelkeznek hozzáféréssel a rendszerhez. A Robotzsaru második modulja, a Robotzsaru NEO még komplexebb módon támogatja a rendőri munkát az őrsoktól az Országos Rendőrfőkapitányságig, európai uniós csatlakozásunk óta működése és fejlesztése folyamatos, megújítása napjainkban NOVA néven van folyamatban. Fentiekén túl az Alfonz Személyleírási Rendszer és az arcképelemzési nyilvántartás bemutatása is megtörténik a tankönyv e fejezetében.^[17]

A 12. fejezetben a sajátos krimináltechnikai eszközökről szerezhetünk mélyreható információkat, amelyek a korábbiakhoz hasonlóan a legfőbb célt, a személyazonosítást szolgálják. A szagazonosítás, a különféle csapdák alkalmazása, a képrögzítő és képkalkító technikák, a különleges fényképészeti eljárások, a hangazonosítás, és nem utolsósorban a számítógépes 3D-nyomtatás vitathatatlan segítséget nyújt a bűnüldözőknek. Rámutatnak a szerzők ugyanakkor arra is, hogy a virtuális teret nem csak a bűnüldöző szervek, hanem az alvilág is használja céljai elérése érdekében. E fejezet szemléltetését és megértését is segíti a QR-melléklet vonatkozó része.^[18]

Izgalmas és érdekfeszítő a bűnügyi hírszerzés legfontosabb ismérveit összefoglaló 13. fejezet. Még az avatatlan is belátja, hogy a szervezett bűnözés, a terrorizmus, a kábítószer-bűnözés, vagy akár a kiberbűnözés ellen hagyományos rendőri eszközökkel nehéz lenne eredményesen fellépni. E fejezetben a szerkesztők összegyűjtötték azokat a büntetőeljárás jog által szabályozott, sajátos nyomozási eljárásokat, amelyeket a bűnügyi hírszerzés tárgykörébe sorolunk. A laikus számára is érthető módon kerültek összefoglalásra e fejezetben a titkos információgyűjtésre vonatkozó legfontosabb tudnivalók, kezdve a titkosan együttműködő személy igénybevételeitől a puhatolásig, vagy a csapda alkalmazásától a dezinformációig. Külön alcímben szerepel az ügyészi engedélyhez kötött eszközök használatának témaköre, ezen belül a fizetési megfigyelések engedélyezése és a büntetőjogi felelősségre vonás elkerülésének kilátásba helyezése, valamint az álvásárlás, a fedett nyomozó alkalmazása. A titkos információgyűjtés rendszerében a bírói engedélyhez kötött, leplezett eszközök alkalmazása a legsúlyosabb jogkorlátozás. Ezek bemutatása történik a 13. fejezet 5. alcímében. Első olvasatra a laikusnak nyilván izgalmasnak tűnik a titkos kutatás, a hely titkos megfigyelése, a küldemény titkos megismerése vagy a lehallgatás, azonban a tankönyv magas szakmaisággal bíró magyarázatai feloldják az esetleges értelmezési nehézségeket.^[19]

Érthető módon külön fejezetet szántak a szerkesztők a szakértőknek és szaktanácsadóknak, hiszen ők a nyomok és anyagmaradványok legfőbb tudói, az eredményes bizonyítás döntő résztvevői. A bizonyítás során számtalanszor

[17] Anti – Herke – Kármán, 2022, 259-273.

[18] Fejes – Fenyvesi – Horváth – Máté – Nagy – Petrétei, 2022, 277-305.

[19] Mészáros, 2022, 315-335.

előfordul, hogy a jogalkalmazó, például rendőrségi nyomozó, vagy vizsgáló tudását meghaladó kérdés merül fel. Ilyenkor különleges tudású szaktanácsadó, vagy szakértő bevonására kerül sor. A tankönyv szerzői a 14. fejezetben részletezik a szaktanácsadók és szakértők eljárási igénybevételének rendjét, a szakértői vizsgálat lefolytatását és a Bayes-módszerek alkalmazásának alapjait.^[20]

3. Krimináltaktika

A tankönyv III. része a Krimináltaktika, amelynek eszközeit és módszereit a szerkesztők – utalva az e terület szubjektívizmusából adódó gyengeségekre – felettébb hasznosnak találják a bűnüldözés során. A 15. fejezetben az egyik legösszetettebb nyomozási cselekményről, a szemléről szóló ismeretek kerültek összefoglalásra. Mivel az ismeretlen elkövetőjú ügyek jelentős része szemlével kezdődik, rendkívül fontos – elsősorban nyilván a szakma művelőinek – e nyomozási cselekmény teljes körű ismerete. A szemle fogalma, céljai, formái, alapelvei és fajtái, valamint lebonyolítása a lehető legnagyobb részletességgel és alaposággal kerültek kidolgozásra. Hasonlóképpen nagy szakértelemmel íródtak a szemle taktikai követelményeiről, valamint eredményeinek rögzítéséről és értékeléséről szóló alcímek is.^[21]

A 16. fejezetben a szemléhez kapcsolódó, nyílt bűnügyi adatgyűjtés krimináltaktikai fogásait és a végrehajtásához fűzött ajánlásokat találjuk. Ha elfogadjuk alapvetésként, hogy egy nyomozás rendkívül adatigényes tevékenység, akkor ezzel együtt beláthatjuk az adatgyűjtés relevanciáját a nyomozási cselekmények körében. A tankönyv tételesen elemzi a konkrét adatgyűjtési módszereket, bemutatja a megkeresés, puhatolás, környezettanulmány és a megfigyelés módszertanát, valamint a klasszikus humán adatgyűjtést, a tanú felkutatásának speciális módjait. Az elmúlt húsz év vívmánya a mobiltelefonok híváslistáinak elemzése és értékelése, valamint a biztonsági-térfigyelő kamerák alkalmazása a bűnügyek nyomozásában, ezek is külön alcímet kaptak a fejezetben. A profilalkotás a magyar bűnüldözésben a múlt század kilencvenes éveinek végén kezdett a bűnüldözés alkalmazott módszerévé válni, az első profilozó csoport az ORFK-n alakult 1997-ben. A fejezet utolsó alcímeként jelenik meg a bűnügyi profilalkotás módszertana, amely az elméleti tudnivalókon túl azt is jelzi az olvasónak, hogy e területen még számos fejlesztési lehetőség nyílik a jövőben.^[22]

A tankönyv 17. fejezetében a kihallgatás fogalmáról, fajtáiról és menetéről informálódhatunk. A leendő bűnügyi szakemberek kiváló összefoglalását találják e fejezetben a kérdezési technikáknak, a kérdéstípusoknak, de olvashatunk itt a kihallgatás pszichológiájáról és bizonyításelméleti megközelítéséről is. A fejezet második alcímében a kihallgatás pszichológiájáról, a vallomások lélektanáról

[20] Kovács – Nogel – Orbán – Tremmel, 2022, 341-378.

[21] Gárdonyi – Tremmel, 2022, 387-402.

[22] Kovács – Pásztor, 2022, 409-430.

és befolyásoló tényezőiről ismerhetünk meg alaposan kidolgozott ismereteket. Kifejezetten szemléletes és könnyen áttekinthető a vallomás kialakulását befolyásoló tényezőket bemutató ábra. A poligráfós vizsgálatról, a réteges hangelemzésről és az egyéb technológiák alkalmazásáról szóló leírások előrevetítik, hogy a jövőben egyre inkább szerepet kap a technika a bűncselekmények felderítésében.^[23]

A 18. fejezet a terhelt, tanú és sértett kihallgatásával kapcsolatos ismereteket tartalmazza. Szakmailag különösen érdekes és fontos a gyanúsított kihallgatására való felkészüléssel, az időzítéssel, a kihallgatási kérdések összeállításával és lefolytatásával, valamint az új kihallgatási módokkal kapcsolatos alcímek tanulmányozása.^[24]

A szembesítés fogalmát, csoportosítását és lebonyolításának különös tudnivalóit részletezik a szerzők a 19. fejezetben. Tanulságos a leggyakoribb szembesítési hibákat részletező alcím tartalma, amelynek alapos tanulmányozásával és megértésével eljuthatunk ahhoz a tudáshoz, amelynek birtokában „jó mederben tarthatjuk” ezt a nyomozási cselekményt.^[25]

A 20. fejezetben tárgyalta helyszíni kihallgatás már régen alkalmazott a nyomozási gyakorlatban, önálló eljárásjogi cselekményként azonban csak 1988-ban emelték a büntetőeljárás törvénybe „helyszínelésként”. A szerkesztők e fejezetben rögzítették a helyszíni kihallgatásra vonatkozó ismeretek teljes körét a felkészüléstől a kihallgatás taktikáján át a végrehajtásig és értékelésig.^[26]

A következő, 21. fejezet a felismerésre bemutatás fajtáit és jelentőségét citálja. A korábbiakhoz hasonlóan itt is részletesen bemutatásra kerül az adott nyomozási cselekményre való felkészülés, az alkalmazandó taktika, a végrehajtás és az eredmények értékelése.^[27]

A 22. fejezetben a szemléből kinőtt és önállóvá vált bizonyítási kísérlet ismérvei kerülnek bemutatásra. E nyomozási cselekménnyel olyan kísérletet hajt végre a hatóság, amellyel egy jelenséget vagy okot tervszerűen és módszeresen előidéznek a tudományos megfigyelés érdekében.^[28]

A kényszerintézkedésekről szóló 23. fejezetben feloldódik egy ellentmondás, mely szerint a taktikailag megfelelő kényszerintézkedés sok előnnyel jár, viszont a hibás, netán törvényt szegő cselekmény kudarcba sodorhatja a bizonyítást. Ez a fejezet tehát a kényszerintézkedések taktikájáról szól. A szerkesztők szerint az alapos törvényi szabályozás mellett mindenképpen indokolt e témával foglalkozni, hiszen a megfelelő taktikával fogantatott kényszerintézkedés egyértelműen pozitív hatással van a nyomozás sikerére, másrészt a hibás taktika hátráltatja a bizonyítékok beszerzését, vagy akár eredménytelenné teszi a nyomozást. A 23.

[23] Budaházi – Elek – Tremmel, 2022, 435-454.

[24] Elek – Tremmel, 2022, 463-485.

[25] Fenyvesi – Tremmel, 2022, 491-504.

[26] Anti – Tremmel, 2022, 509-519.

[27] Fenyvesi – Tremmel, 2022, 521-528.

[28] Budaházi – Tremmel, 2022, 531-536.

fejezetben a szerkesztők teljes vertikumában és kimerítő részletességgel mutatják be lépésről lépésre a kényszerintézkedéseket, s avatnak be végrehajtásuk gyakorlatának rejtelmeibe.^[29]

Utolsó előtti fejezetében a nemzetközi bűnüldözést, a szervezett bűnözés felderítésére és megelőzésére irányuló rendőri és igazságügyi együttműködést mutatja be tankönyvünk. Interpol, Selec, Europol, Cepol, Frontex, Eurojust, SIS II, Sirene, Nebek, Cosi. Ma már elképzelhetetlen az eredményes rendőri munka az előzőekben felsorolt szervek, rendszerek tudatos és tervezett együttműködése nélkül.^[30]

A 25., egyben utolsó fejezet két blokkból áll. Az elsőben bemutatják a szerzők a leggyakoribb kriminalisztikai hibákat, a másodikban megjelölik a kriminalisztika nemzetközi tendenciáit.^[31]

III. ÖSSZEGZÉS

A 2022-es Kriminalisztika c. tankönyv úgy elméleti, mint gyakorlati képzésre teljes mértékben alkalmas mű, ezt garantálják a szerzői csapatban és a szerkesztők között megjelenő, immár ikonikus személyiségek, a hazai kriminalisztika tudományának nagyjai, akik olyan művet alkottak, amelyben széleskörű elméleti alapot és használható gyakorlati útmutatókat egyaránt találhatnak a kriminalisztikával foglalkozó szakemberek, egyetemi hallgatók, bűnügyi technikusok, vagy akár csak a téma után érdeklődők.

A mű szerkezeti felépítése áttekinthető, logikus, stílusa világos és érthető, példái, képei és ábrái szemléletesek. Segíti a tankönyvben található anyag elmélyítését a kötet végén elhelyezett részletes irodalomjegyzék, könnyíti a használatot a név- és tárgymutató. Rendkívül hatékonyá és 21. századivá tesz a művet a fejezetekhez csatolt QR-melléletek, képek, ábrák.

A tankönyv teljes körben áttekinti a klasszikus kriminalisztikai szakértői területeket. A szerkesztők módszertana példamutató, hiszen mindvégig szem előtt tartják, hogy a kriminalisztika egyszerre empirikus és alkalmazott tudomány, s ebben a könyvben a praxis és elmélet komplex megközelítésével eleget tesznek ennek a kihívásnak. Jó szívvel ajánlom mindenkinek, aki meg akarja ismerni a modern kriminalisztikát.

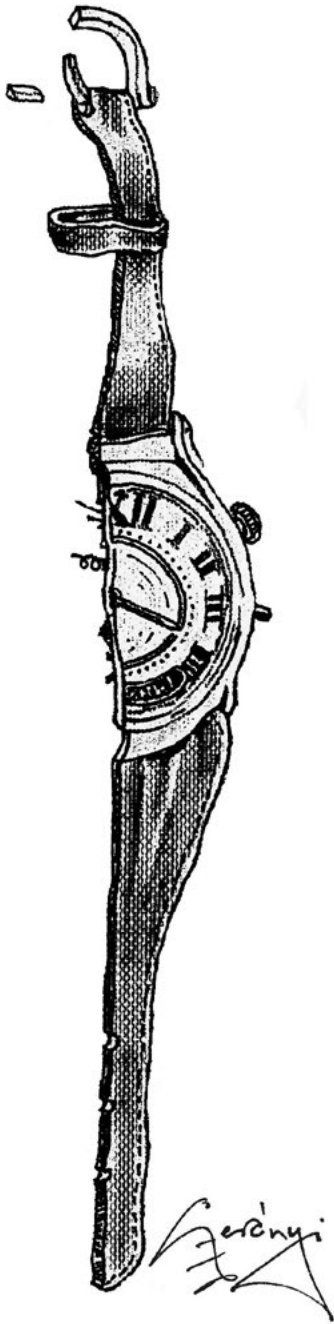
[29] Herke, 2022, 539-551.

[30] Hegyaljai – Herke, 2022, 553-573.

[31] Fenyesi, 2022, 579-596.

IRODALOM

- Fenyvesi Csaba – Herke Csongor – Tremmel Flórián (szerk.) (2022): *Kriminalisztika*. Nemzeti Közszerológati Egyetem Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest.
- Gárdonyi Gergely (szerk.) (2014): *Módszerológati útmutató 1. bűnügyi technikusok részére*. Nemzeti Közszerológati Egyetem, Budapest.
- Kertész Imre (1963): *A bűnügyi technikusok kézikönyve*. BM Tanulmányi és Módszerológati Osztály, Budapest.
- Tremmel Flórián – Fenyvesi Csaba (1998): *Kriminalisztika tankönyv és atlasz*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest–Pécs.
- Tremmel Flórián – Fenyvesi Csaba – Herke Csongor (2005): *Kriminalisztika – Tankönyv és Atlasz*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest–Pécs.
- Vargha László (szerk.) (1965): *Kriminalisztika*. Tankönyvkiadó, Budapest.

Szerényi Gábor, Félóra